

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0505U000439

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 21-09-2005

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ніколаєва Ольга Вікторівна

2. Nikolaeva OV

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 14.01.10

Назва наукової спеціальності: Педіатрія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 24-06-2005

Спеціальність за освітою: 07.110.102

Місце роботи здобувача: Харківський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: 61022, м. Харків, пр. Леніна, 4

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.600.04

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: 61022, м. Харків, пр. Леніна, 4

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 76.29.47

Тема дисертації:

1. Стан вегетативного гомеостазу у дітей із сполученою патологією травної системи.
2. The condition of vegetative homeostasis in children with combined pathology of digestive system.

Реферат:

1. Об'єкт дослідження: хронічні захворювання органів травної системи. Мета дослідження: підвищення ефективності лікування дітей, хворих хронічними захворюваннями травної системи, шляхом поглибленого вивчення вегетативного гомеостазу і розробки терапевтичної програми корекції його порушення. Методи дослідження: загальноклінічний, біохімічний, інструментальний, аналітико-статистичний. Теоретичні і практичні результати: доведена наявність у всіх дітей із сполученою патологією травної системи порушень вегетативного гомеостазу, які суттєво впливають на їх патогенез і перебіг, що обґрунтовує необхідність обов'язкової корекції дисфункції вегетативної нервової системи. Визначення варіантів порушення вегетативного гомеостазу підвищує якість діагностики вегетативної дисфункції і дозволяє призначати адекватну терапію для корекції вегетативних розладів. Розроблено терапевтичний комплекс для корекції різних варіантів порушення вегетативного гомеостазу, використання якого підвищує ефективність лікування дітей із хронічними захворюваннями травної системи. Новизна: Вперше визначено шість варіантів порушення вегетативного гомеостазу у дітей з хронічною патологією органів травлення. Вперше проведено

системний аналіз, який показав при кожному із типів вихідного вегетативного тону формування різних програм керування функціональною системою організму хворих, різні типи програм саморегуляції вегетативної нервової системи, специфічні вегетометаболічні кореляції при різних формах гастродуоденальної патології. Вперше науково обгрунтована і запропонована терапевтична програма корекції вегетативних розладів в залежності від варіанту порушення вегетативного гомеостазу і показана її ефективність при лікуванні дітей. Дана порівняльна характеристика вегетативного гомеостазу у хворих при різному ступені тяжкості і поширеності патологічного процесу в гастродуоденальній зоні і порушеннях моторної функції, яка доводить зростання парасимпатикотонії по мірі збільшення тяжкості патології і при дуоденогастральному і гастроезофагеальному рефлюксах. Доведена наявність дисфункції серцево-судинної системи у переважній більшості хворих, обумовленої порушенням нейро-гуморальної регуляції. Дістала подальший розвиток проблема взаємозв'язку хронічного стресу і патології травної системи у дітей. Ступінь упровадження: результати дослідження використовуються в практиці лікувальних закладів Харкова та області (Харківської обласної дитячої клінічної лікарні, 16-й міської клінічної лікарні, Мереф'янської, Красноградської, Двуречанської, Богодухівської центральних районних лікарень), м.Донецька (Інституту невідкладної і відновної хірургії ім.В.К.Гусака АМН України), м.Дніпропетровська (Дніпропетровської обласної дитячої клінічної лікарні), м.Львова (Міської дитячої клінічної лікарні), м.Сімферополя (Республіканської дитячої клінічної лікарні АР Крим), що підтверджено актами впровадження. Матеріали дисертації використовуються в педагогічному процесі на кафедрі госпітальної педіатрії Харківського державного медичного університету. Сфера використання: медицина, педіатрія.

2. Object of the research: Chronic diseases of the digestive system. Purpose of the research: To improve the efficacy of treatment of the children with chronic diseases of the digestive system by means of profound study of the vegetative homeostasis and development of a therapeutic program for correction of its disorders. Methods of the research: General clinical, instrumental, analytical statistical. Theoretical and practical findings: The presence of vegetative homeostasis was revealed in all children with simultaneous pathology of the digestive system considerably influencing their pathogenesis and course, which substantiates the necessity to correct the dysfunctions of the vegetative nervous system. Determining the variants of vegetative homeostasis disorders improves the quality of diagnosis of vegetative dysfunction and allows to administer the adequate therapy to correct the vegetative disorders. A therapeutic complex for correction of different variants of vegetative homeostasis disorders, which improves the efficacy of treatment of the children with chronic diseases of the digestive system, was worked out. Novelty: For the first time, six variants of disorders of vegetative homeostasis in children with chronic pathology of the digestive system were distinguished. A systemic analysis, which showed that each type of the initial vegetative tone forms various programs of management of the functional system of the organism, different types of programs of self-regulation of the vegetative nervous system, specific vegetometabolic correlations in different forms of gastroduodenal pathology, was done. A therapeutic program of correction of vegetative disorders depending on the variant of vegetative homeostasis disorders was substantiated and suggested. Its efficacy in treatment of the children was shown. Comparative characteristics of vegetative homeostasis in children with various degree of severity of the pathological process and disorders of the motor function was made, which proved increase of parasympathicotonia with increase of the pathology severity and in duodenogastric and gastroesophageal reflux. The presence of dysfunction of the cardiovascular system in the majority of the patients due to disturbances of neurohumoral regulation was proved. The problem of correlation of a chronic stress and digestive system pathology was further elaborated. Degree of introduction: The findings of the research are used in the work of hospitals of Kharkiv and Kharkiv region (Kharkiv Regional Children's Clinical Hospital, City Children's Clinical Hospital No. 16, Merefa, Krasnograd, Dvurechna, Bogodukhiv Central District Hospitals), Donetsk (Institute for Urgent and Restorative Surgery named after V.K. Gusak, AMS of Ukraine), Dnipropetrovsk (Dnipropetrovsk Regional Children's Clinical Hospital), Lviv (City Children's Clinical Hospital), Simferopol (Republican Children's Clinical Hospital, AR of the Crimea), which is proved by the Acts of Introduction. The findings of the research are used in the teaching process at pediatrics department of Kharkiv State Medical University. Sphere of application: Medicine, pediatrics.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Приходько Валентина Семенівна

2. Pryhodko V.S.

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Богмат Людмила Феодосіївна

2. Богмат Людмила Феодосіївна

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Белоусов Юрій Володимирович

2. Белоусов Юрій Володимирович

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Нагорна Наталія Володимирівна

2. Нагорна Наталія Володимирівна

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Біловол Олександр Миколайович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Біловол Олександр Миколайович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.